

NARODNA GALERIJA

**PUHARJEVA ULICA 9
1000 LJUBLJANA**

**POSLOVNO POROČILO O DELU
NARODNE GALERIJE
V LETU 2011**

Ljubljana, 28. februar 2012

I. Splošni del

Opis sedanjega stanja

Javni zavod Narodna galerija je bil ustanovljen s Sklepom o ustanovitvi (Sklep o ustanovitvi javnega zavoda Narodna galerija, Uradni list RS, št. 8/2004, Sklep o spremembah in dopolnitvah Sklepa o ustanovitvi javnega zavoda Narodna galerija, Uradni list RS, št. 31/2009).

Ustanovitelj zavoda je Republika Slovenija, njene ustanoviteljske pravice in obveznosti izvaja Vlada RS.

Leta 1918 je skupina intelektualcev ustanovila Društvo Narodna galerija, leta 1946 je LRS ustanovila državno ustanovo Narodna galerija. Danes je javni zavod Narodna galerija osrednja nacionalna inštitucija za varovanje, proučevanje in razstavljanje starejše likovne dediščine s trdnimi temelji v domačem okolju in z mednarodnim ugledom.

Prostorsko zajema kompleks treh stavb v kareju med Cankarjevo in Prešernovo cesto ter Puharjevo in Prežihovo ulico. Vzdržuje dve stalni zbirki in tri različno profilirane razstavne prostore. Letno pripravi do 20 razstav, nekatere tudi izven matične hiše.

Predstavitev vodstva

Direktorica: dr. Barbara Jaki.

Leta 1987 diploma iz umetnostne zgodovine na FF v Ljubljani, leta 1992 magisterij in leta 2003 doktorat iz umetnostne zgodovine. V Narodni galeriji zaposlena od leta 1987 kot kustodinja in od leta 1992 kot vodja kustosov. Proučuje likovno umetnost 17., 18. in 19. stoletja, izsledke publicira v domači in mednarodni strokovni periodiki; bibliografija je dostopna na Cobiss. V letih 1999/2000 in 2010/2011 predavala na Filozofski fakulteti (seminar iz slikarstva 19. stoletja). Predava na strokovnih in znanstvenih srečanjih v tujini. Dejavnica je v mednarodnih strokovnih združenjih. Je članica Nacionalnega sveta za kulturo RS in članica ekspertne skupine za sukcesijo umetnin iz bivše SFRJ.

Pomočnik direktorice: Bojan Kuhar.

Rojen leta 1964 v Brežicah. Diplomiral na Ekonomsko poslovni fakulteti v Mariboru, smer marketing (EPF). Končuje znanstveni magisterij sociologije na FDV-ju v Ljubljani. Zadnja delovna mesta: direktor prodaje v DZS, direktor Sveta knjige, direktor Cankarjeve založbe, izvršni direktor programov v Mladinski knjigi. Dodatna izobraževanja: SPPC – Stanford professional publishing course, IEDC - program managementa, relacijska psihoterapija, poslovodenje, Gustav Kaeser Training interantional – upravljanje, javno nastopanje, Ekonomska fakulteta – finance za managerje. V Narodni galeriji zaposlen od 1. februarja 2011.

Predstavitev organov javnega zavoda

Organa zavoda sta Svet Narodne galerije in Strokovni svet Narodne galerije. Njuno sestavo in delo opredeljuje Sklep o ustanovitvi javnega zavoda Narodna galerija, Uradni list RS, št. 8/2004 in Sklep o spremembah in dopolnitvah Sklepa o ustanovitvi javnega zavoda Narodna galerija, Uradni list RS, št. 31/2009.

Svet zavoda: Andrej Drapal (predsednik), dr. Janez Gril (namestnik), mag. Žiga Debeljak, Judita Krivec Dragan, dr. Andrej Smrekar.

Strokovni svet zavoda: mag. Gojko Zupan (predsednik), prof. dr. Nataša Golob, Zdenko Picelj, prof. Bojan Gorenc, mag. Mojca Jenko, mag. Martina Vuga.

Predstavitev dejavnosti

Dejavnosti Narodne galerije so podrobneje navedene v 5. členu Sklepa o ustanovitvi javnega zavoda Narodna galerija, Uradni list RS, št. 8/2004.

Osnovne dejavnosti so proučevanje, zbiranje, hranjenje, razstavljanje, interpretacija in publiciranje premične likovne dediščine.

Obseg delovanja

Predpisan je s Sklepom o ustanovitvi javnega zavoda Narodna galerija, Uradni list RS, št. 8/2004. Podrobneje obseg delovanja opredeljujejo 3. člen, 5. člen in 6. Člen .

Teritorialno obsega področje Slovenije, zamejstva in širšega evropskega prostora, kakor se z njim neločljivo prepleta. Časovno zajema minula obdobja slovenske umetnostne tvornosti od visokega srednjega veka do 20. stoletja, vsebinsko pa področje premične dediščine in vsega, kar prispeva k razumevanju lastne kulture.

Po Uredbi o vzpostavitvi muzejske mreže (Uradni list RS, št. 103/2000 in Uradni list RS, št. 105/2001) je obseg delovanja Narodne galerije opredeljen v 10. členu. Opravlja javno službo za zgoraj navedena strokovna področja za katera skrbi tudi v smislu matičnosti.

II. Posebni del - poročilo o doseženih ciljih in rezultatih

1. Zakonske in druge pravne podlage, ki pojasnjujejo delovno področje posrednega uporabnika

Sklep o ustanovitvi javnega zavoda Narodna galerija (Uradni list RS, št. 8/2004), Sklep o spremembah in dopolnitvah Sklepa o ustanovitvi javnega zavoda Narodna galerija (Uradni list RS, št. 31/2009)

Resolucija o Nacionalnem programu za kulturo 2008 – 2011 (Uradni list RS, št. 35/2008; spremembe Uradni list RS, št. 95/2010)

Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 96/02, in spremembe zakona, Uradni list RS, št. 123/2006, 7/2007, 53/2007, 65/2007, 56/2008, 94/2009, 4/2010, 20/2011, 100/2011)

Zakon o varstvu kulturne dediščine (ZVKD-1, Uradni list RS, št. 16/2008, z dne 15.2.2008)

Uredba o vzpostavitvi muzejske mreže za izvajanje javne službe na področju varstva premične kulturne dediščine in določitvi državnih muzejev (Uradni list RS, št. 97/00) in

Uredba o spremembi in dopolnitvi uredbe o vzpostavitvi muzejske mreže za izvajanje javne službe na področju varstva premične kulturne dediščine in določitvi državnih muzejev (Uradni list RS, št. 103/2000, in 105/2001)

Pravilnik o strokovnih, prostorskih in tehničnih pogojih za izvajanje javne službe na področju varstva kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 113/00)

Pravilnik o varovanju in hranjenju nacionalnega bogastva in muzejskega gradiva, o vpisu v razvid muzejev in o podelitvi pooblastila za opravljanje državne javne službe muzejev (Uradni list RS, št. 16/2008; sprememba 32/2009)

Zakon o zasebnem varovanju (uradni list RS, št. 17/2011)

Uredba o obveznem organiziranju službe varovanja (Uradni list RS, št. 43/2008; sprememba 16/2009; 22/2010)

ICOM kodeks poklicne etike, Mednarodni muzejski svet, Slovenski odbor, Ljubljana, 1993, 2001 (specialna knjižnica Narodne galerije), 2004, Slovenski ICOM kodeks poklicne etike 2005.

2. Dolgoročni cilji posrednega uporabnika, ki izhajajo iz večletnega programa dela in razvoja posrednega uporabnika oz. področnih strategij in nacionalnih programov

a. Na temelju stalne zbirke Narodne galerije sooblikovati javni kulturni prostor, v katerem se bo Slovenija razvijala in osmišljala v Evropski uniji ter omogočala svojim državljanom ohranitev kulturne identitete in dignitete v okviru večnacionalne skupnosti.

b. Dopolnjevati, izpopolnjevati, širiti in bogatiti osrednjo nacionalno zbirko likovne umetnosti v okvirih, ki jih določa inventarizirani fundus, ter skrbeti za njeno ustrezno dokumentiranje, proučevanje, varovanje, interpretiranje in promocijo.

c. S pomočjo modernih tehnologij, zlasti svetovnega spleta, ustvariti pogoje za čim večjo dostopnost podatkov o nacionalni likovni dediščini ter v smislu matičnosti in javne funkcije posredovati spoznanja zainteresiranim javnostim.

d. Razširitev mednarodnega in medinstitucionalnega povezovanja z namenom vzpostavitve medkulturnega dialoga in sodelovanje s priznanimi strokovnjaki v Sloveniji in izven nje z namenom priprave strokovno neoporečni projektov.

- e. Adaptacija palače Narodnega doma z namenom razširitve stalne zbirke Narodne galerije in poenotenja stavbnega kompleksa Narodne galerije ter nenehna skrb za vzdrževanje in izboljševanje obstoječe infrastrukture.
- f. Povezovanje kulture z izobraževalnimi procesi, znanstveno dejavnostjo in gospodarstvom ter ustvarjanje produktivnih okoliščin za delo in posredovanje opravljenega dela.
- g. Vzpostavitev najvišjih kriterijev delovanja na vseh področjih, ki jih pokriva Narodna galerija in posredovanje teh kriterijev sorodnim inštitucijam v skladu s poslanstvom zavoda, kakor je opredeljeno v ustanovnih aktih ter posredno v Nacionalnem programu za kulturo.
- h. Tvorno prispevati k umiritvi finančne situacije z varčevalnimi ukrepi na vseh področjih, na katera lahko vplivamo in prilagoditev novim razmeram.

Cilji so usklajeni z veljavnimi pravnimi podlagami in Nacionalnim programom za kulturo (2008-2011). Prioritetno zajemajo skrb za dediščino, predvsem obe stalni zbirki, povečanje njene dostopnosti, ki naj bo kar najširša, in s tem povezanim povečanjem števila obiskovalcev. Zavod se posebej posveča vzpostavljanju, ohranjanju in posredovanju visokih strokovnih standardov varovanja, restavriranja, dokumentiranja in prezentiranja premične dediščine - tako v strokovnem in teoretskem, kakor tudi v tehničnem smislu. Dolgoročni cilj, ki je končno opredmeten tudi v aktualnem nacionalnem kulturnem programu, je razširitev stalne zbirke Narodne galerije na adaptirane in celotne prostore stavbe Narodnega doma in vzpostavitev krožnega ogleda zbirk v vseh treh stavbah galerijskega kompleksa. Večletni deziderat je ureditev modernih restavratorskih ateljejev ter povezovanje in usklajevanje službe z Restavratorskim centrom RS. V prihodnosti bo okrepljen informacijski sistem, izpopolnjeni in razširjeni izobraževalni programi ter še dodatno poglobljeno dobro zastavljeno sooblikovanje mednarodnih in medinstitucionalnih raziskovalnih in razstavnih projektov ter publikacij.

3. Letni cilji posrednega uporabnika, zastavljeni v obrazložitvi finančnega načrta posrednega uporabnika ali v njegovem letnem programu dela - kratek povzetek letnih ciljev iz programa dela

Zastavljene letne cilje iz programa dela 2011 je Narodna galerija uresničila v okviru danih možnosti in priložnosti, nekatere pa je celo nadgradila. Cilji 2011 so bili:

1. Uresničitev vseh ciljev iz plana 2011, posebej izvedba vseh razstav v osrednjem razstavišču Narodne galerije s spremljajočimi publikacijami in z ohranjeno ravniyo izvedbene prezentacije.
2. Vzdrževanje in izboljševanje visokih strokovnih standardov dela skozi realizacijo predloženega programa.
3. Odpiranje zavoda navzven s pomočjo raznovrstnih razstav v Vhodni avli in Galeriji Narodni dom, dalje publikacij, bogatih programov pedagoško-andragoške dejavnosti in posebej usmeritev k obiskovalcem s posebnimi potrebami.
4. Informatizacija v smislu izpopolnjevanja objavljenega registra umetnostnih zbirk na spletnih straneh, s tem povezana digitalizacija in sodelovanje pri integriranju v skupno nacionalno bazo podatkov o umetninah s pomočjo sistema Galis.
5. Ustvarjanje materialnih in drugih pogojev za nemoteno in racionalno delovanje javnega zavoda: prostorskih pogojev, pogojev delovanja, kadrovskih pogojev itd.
6. Priprava dokumentacije za adaptacijo Narodnega doma (3. faza izgradnje Narodne galerije), to so projektna naloga, idejni projekt, PGD, pridobitev gradbenega dovoljenja in izvedbenih načrtov - do priprave za razpis za izvedbo gradbenih del - in s tem povezane vsebinske priprave na razširitev stalne zbirke, ki obsegajo pripravo projektne dokumentacije.

Na področju investicijskega vzdrževanja so cilji doseženi v skladu z možnostmi; z velikimi napori je bilo zagotovljeno le nemoteno delovanje zavoda. Kadrovsko se zavod ni širil. Realizacijo projektov smo prilagodili trenutnim razmeram in možnostim - tako materialnim kot kadrovskim in terminskim. Razstave smo realizirali v okviru načrtovanega z izjemo razstave Dagerotipije; pri tem projektu se je naknadno izkazalo, da nismo mogli zagotoviti ustreznih strokovnih in materialnih podlag. Sredstva smo s soglasjem Sveta NG preusmerili na druge projekte, zlasti na

projekt Nove pridobitve. Tudi v letu 2011 smo pogosto in uspešno sodelovali s sorodnimi inštitucijami pri pripravi razstav v smislu matičnosti, časovnega prekrivanja razstavljenega gradiva in dobrih medinštitucionalnih odnosov (MG, MMGLj, FF, ALUO, NMS, RC, MMC in RTV Slovenije), pa tudi z inštitucijami izven Slovenije. Pri publikacijah nismo mogli zadržati standarda dvojnih izdaj - slovenske in angleške variante, saj nam finančna situacija tega ni dopuščala niti pri tistih publikacijah, ki izključno predstavljajo umetnostni fond Narodne galerije. Glede na intenzivno dejavnost za predstavitev stalne zbirke ali njenega dela v tujini, se kar kažejo nekatere možnosti za mednarodno sodelovanje, vendar pa se bomo nanje v naslednjih letih zaradi pomanjkanja kadra le s težavo odzivali, saj moramo primarno zagotoviti program na domačih tleh. Prav zagotavljanje programa za domačo publiko ostaja prioriteta. Nadaljevali in razširili smo uspešno sodelovanje z zasebnimi zbiralci, gospodarstvom, znanostjo, šolstvom in drugimi panogami. Med pomembnimi letnimi cilji je bilo nadaljevanje zastavljenega pridobivanja umetnin in arhivskega gradiva za nacionalno zbirko pomembnih del tako z odkupi, v skladu s sicer skromnimi možnostmi, kakor z donacijami.

4. Ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev

Program dela za leto 2011 smo realizirali v skladu z zastavljenimi cilji, priložnostmi in možnostmi. V okviru redne dejavnosti oz. izvajanja javne službe smo dosegli načrtovane rezultate. Inventarizacija umetnostnega fonda je tekoča, zaostankov ni. Velik primanjkljaj je še vedno na področju inventarizacije dokumentarnega fonda, kjer kljub ambicioznemu planiranju odprave zaostankov ni bilo vidnejšega napredka.

Proučevanje je potekalo v skladu s pričakovanji in z namenom priprave razstavnega programa v naslednjih letih. Razstavna dejavnost je dosegla načrtovano, prav tako število in obseg izdanih publikacij. Utrdili smo vsebinsko profilacijo treh razstavišč Narodne galerije in se uspešno prilagajali spremembam, na katere nismo imeli vpliva.

Projekti so z vidika zasnove, priprave izvedbe in kontrole ter z vidika organizacije in financiranja potekali praviloma tekoče, čeprav so se pri nekaterih pojavljali zapleti in nepotrebne situacije, na katere Narodna galerija ni imel posebnega vpliva. Pri tem posebej izpostavljamo težave finančne narave, ki izvirajo iz razkoraka razpoložljivih sredstev, umanjkanja predvidenih sponzorskih prilivov ter na drugi strani želje realizirati projekte v skladu z obstoječimi standardi Narodne galerije, ki smo jih izpopolnjevali in dosegali skozi desetletja.

Dve planirani zbirki umetnostnozgodovinskih esejev (avtorja prof. dr. Svetlana Slapšak in prof. dr. Jure Mikuž) sta realizirani; za tretjo publikacijo o intelektualni biografiji Izidorja Cankarja avtorja prof. dr. Tomaža Brejca pa do izteka leta še nismo prejeli avtorskih tekstov.

V letu 2010 je Narodna galerija izvedla tudi štiri dodatne razstavne projekte. Junija smo na posebni razstavi predstavili donacijo del Lojzeta/Luigija Špacapana/Spazzapana. Ob smrti nekdanje ravnateljice Narodne galerije dr. Anice Cevc smo pripravili memorialno razstavo njenih publikacij, plakatov razstav, ki jih je pripravila in zbrali celotno dokumentacijo televizijskih posnetkov, ki smo jih na razstavi tudi predvajali. Ob prazniku Ta veseli dan kulture (3. december) smo pripravili razstavo ilustracij Polone Kosec za slikanico o Ivani Kobilci; slednji pa je bila ob 150. obletnici rojstva posvečena tudi razstava stripovskih ilustracij Matjaža Šmidta.

Vsebinsko poročilo o izvedbi programov:

a. Realizacija zastavljenih ciljev pri izvajanju nalog: evidentiranja, digitalizacije, inventariziranja, proučevanja, konzerviranja

Inventarizirali smo 78 novo pridobljenih umetnin; od tega je 71 daril, odkupljenih je bilo 7 umetnin. Od zaostankov - starejših pridobitev smo inventarizirali v letu 2008 pridobljeno zbirko 210 predmetov iz zapuščine Šubic, dalje 9 umetnin iz Vladne umetnostne zbirke in 91 predmetov iz donacije del

Bojana Kovačiča, ki smo jo pridobili konec leta 2010. Skupaj vseh inventariziranih 378. Akcesijskih številčk je novih 14, označujejo pa število lastnikov oz. virov pridobitve. Oznako začasnega depozita som dali 202 predmetoma. Na terenu smo evidentirali 26 zasebnih zbirk. Začasnih posoditev iz Narodne galerije je bilo v komentiranem obdobju 17. Veliko časa zavzame manipulacije z našim gradivom: 667 enot smo obdelovali v študijske namene ali za register umetnin. Obstoječe podatke smo nadgradili pri 981 slikah v sklopu projekta Provenience; popisani so bili vsi podatki s hrbtov slik in podokvirov, vsi podatki tudi vneseni v digitalno bazo podatkov. Primerjava s planiranimi številčkami, ki so nižje, je problematična, saj se potrebe pokažejo sproti in jih ob pripravi planskega dokumenta ni mogoče predvideti. Dokumentacijski oddelek poroča o 9.402 novih digitalnih enotah gradiva od skupne številke, ki do konca leta 2011 šteje 77.545 enot (tudi posnetki otvoritev razstav in drugih dogodkov ter postavitve razstav).

Konservirali smo 311 predmetov od planiranih 440, restavrirali ali preparirali pa 152 od planiranih 75. Dela smo obvladali s pomočjo zunanjih sodelavcev - restavratorjev, študentov in treh volonterjev. V procese restavriranja oz. konserviranja se vključujejo tudi praktikanti z ALUO. Še vedno poskušamo pospešiti restavriranje slik, ki zaostaja za pričakovanji glede na zahteve nove stalne zbirke in tekočih razstavnih projektov.

Del fotografskega dokumentiranja (na terenu) so prevzeli kustosi s pomočjo digitalnih aparatov. Inventarizacija umetnin je tekoča, prav tako vpisovanje v računalniško bazo podatkov.

Najbolj problematično ostaja gradivo fonda D, saj je bilo v celem letu dodanih le 53 (!) novih inventarnih številčk od planiranih 1500, kljub temu, da je bila to prioritarna naloga, saj se zaostanki vlečejo iz leta v leto in ostaja celo obseg gradiva nepregleden. Tudi v letu 2011 pri obravnavi fonda D in zbirke plakatov nismo mogli doseči niti planiranega niti inventarizirati novih pridobitev, kaj šele odpraviti obsežnih zaostankov. Ureditev tega fonda ostaja resen problem.

Ena od podpornih zbirk je zbirka starih okvirov, ki smo jo v zadnjih dveh letih dokončno uredili, popisali in pripravili izbor za restavriranje najdragocenejših primerov. Osnovni namen evidentiranja in inventariziranja okvirov je bil poiskati morebitne originalne okvire slik, ki so bili ob raznih priložnostih zamenjani in hkrati poiskati podatke o umetninah, ki so morda ostali na okvirih. V letu 2011 smo akcijo pospešili zaradi priprav na izpraznitev Narodnega doma (kjer so deponirani) zaradi rekonstrukcije. Tako je evidentiranih in inventariziranih 671 okvirov, fotografiranih je 405, za restavriranje pa je izbranih 12 okvirov. V projektu so sodelovali kustosi, restavratorji in dva prostovoljca.

b. Realizacija zastavljenih ciljev pri izvajanju nalog predstavljanja pridobljenega gradiva javnosti (razstave)

Planirali smo 5 razstav, realizirali smo jih 10, od tega je bila ena razstava odprta in delno financirana še v letu 2010. V Narodni galeriji smo v osrednjem razstavišču pripravili 2 novi razstavi (in tretjo, memorialno razstavo v spomin na dr. Anico Cevc), v Galeriji Narodni dom 2 lastni razstavi, v Vhodni avli 2 razstavi, prav tako 2 razstavi smo pripravili v prostorih stalne zbirke slovenske umetnosti. Razstavo portretov Ivana Groharja smo realizirali skupaj z Loškim muzejem. Gostovali smo z dvema razstavami na dveh lokacijah (Ostrava na Češkem in Narodni muzej na Cetinju v Črni Gori). Izključno iz drugih virov so bile financirane 3 razstave, 3 razstave smo pripravili izključno iz lastnih sredstev, eno pa v partnerstvu z drugimi inštitucijami. Razstave so pokrile široko področje likovne umetnosti od 13. stoletja do 20. stoletja z dvema poudarkoma - v skladu z večletno usmeritvijo v umetnost 19. stoletja smo se posvetili slikarstvu na prehodu iz 18. v 19. stoletje, drugi poudarek pa je že standardno študij in prezentacija lastnega fonda.

Pri organizaciji razstav smo se odzivali na aktualne priložnosti z namenom obogatiti ponudbo in pritegniti večje število obiskovalcev; pričakovanje se je izkazalo za upravičeno. Odzivamo se na pričakovanja publike ob hkratnem vzdrževanju kakovostne vsebinske ravni. Poskušamo uskladiti zahteve strokovne javnosti oz. akademske sfere in oblikovati take razstave, ki bodo ob visokih umetnostnozgodovinskih standardih mikavne tudi za najširšo publiko.

Osrednje razstavišče je namenjeno jedru razstavne dejavnosti, posebej izpostavljenim strokovno temeljito podprtim projektom, ki pomenijo pomembno dopolnitev umetnostnozgodovinskega znanja in v tem smislu tudi večjim gostujočim razstavam. Po končani razstavi del Franca Kavčiča smo pripravili še dve razstavi - Poznobaročno slikarstvo na Kranjskem in Nove pridobitve 2001-2010; obe razstavi smo realizirali izključno kustosi Narodne galerije.

Razstavni prostor na Cankarjevi cesti - **Galerija Narodni dom** - se je uveljavil kot študijski razstavni prostor in lokacija za komorne oz. manj obsežne razstave. Ta razstavni prostor ni bil v celoti zaseden zaradi premajhnih programskih sredstev. Realizirali smo razstavo o Franu Windischerju, soustanovitelju in donatorju Narodne galerije ter predsedniku Društva Narodna galerija. Druga razstava je bila posvečena donaciji celotnega grafičnega opusa grafika Bojana Kovačiča, tudi stalnega zunanjšega sodelavca Narodne galerije pri izobraževalnih programih (tečajji grafičnih tehnik); donacija je bila tako predstavljena javnosti in publicirana. Sledili sta dve tradicionalni razstavi Brumnove Fundacije ob bienalnem letu: razstava častnih gostov bienala, *Moje delo*, in razstavo študentskih del *Mojstrovine*.

V **vhodni avli** smo profilirali razstavišče za arhitekturne in fotografske razstave, kar je pri publiki naletelo na še posebej navdušen sprejem. Na žalost pa zaradi pomanjkanja sredstev razstave v tem prostoru niso več tako pogoste, kot bi lahko bile. V letu 2011 smo gostili še dve razstavi Fundacije Brumen, s katero izvrstno sodelujemo: monografsko razstavo oblikovalca Miljenka Licula, tudi dolgoletnega zunanjšega sodelavca Narodne galerije, avtorja njene celostne podobe in številnih postavitev razstav ter publikacij, in še razstavo *5. bienale vidnih sporočil Slovenije*.

c. Realizacija zastavljenih ciljev pri izvajanju nalog izdajanja publikacij

Publikacije zajemajo znanstvene tekste, pedagoško publicistiko, razstavne kataloge, informativne zloženke in drugo promocijsko gradivo (vabila, plakati). Vse razstave so spremljale publikacije glede na predhodno kvalifikacijo prireditve. Planirali smo 9 knjižnih izdaj, izdali smo jih 9 v skupni nakladi 7.050 izvodov; v to številko je všteti tudi ponatis zgibank v slovenskem in angleškem jeziku z osnovnimi informacijami o stalnih zbirkah Narodne galerije. Dve zbirki razprav (Brejc, Tavčar) nista bili realizirani, ker so se med raziskavami odprla nova vprašanja, ki jih avtorja še rešujeta. Dve publikaciji (Licul, Grohar) smo izdali v sozaložništvu, ti dve publikaciji sta všteti v skupno število izdaj.

Uredništvo, vsebinska realizacija in pregledovanje besedil so naloge, ki jih, sicer neprofesionalno, opravljamo strokovni delavci Narodne galerije. V prihodnosti bo potrebno zagotoviti enovito urejanje publikacij, imenovati urednika publikacij Narodne galerije in smotrno uniformirati izdaje po obliki in obsegu zaradi racionalizacije stroškov in časa.

d. Realizacija zastavljenih ciljev pri izvajanju nalog pedagoško/andragoškega programa

Pedagoški in andragoški programi so bili v 2011 realizirani po planu. Izvedenih je bilo 51 različnih pedagoških programov, od tega 28 na novo, to je 56 %, ki so doživeli skupno 623 ponovitev, udeležilo pa se jih je 15.536 obiskovalcev. Izvedenih je bilo še 39 različnih andragoških programov, od tega 19 novih (to je 50 %), ki so doživeli skupno 328 ponovitev, udeležilo pa se jih je 11.230 obiskovalcev. Skupno je bilo v oddelku realiziranih 951 dejavnosti, to je 112 manj kot v letu 2010. Udeležilo se jih je skupno 26.766 obiskovalcev, kar je v primerjavi z leto 2010, ko jih je bilo 31.641, skoraj 5000 manj! Ta številka ne vsebuje prostih vstopov predšolskih otrok, študentov in nosilcev ustreznih članskih izkaznic ter obiskovalcev ob dnevih odprtih vrat in druge brezplačne obiske. Na promocijskih dejavnostih (ob dnevih odprtih vrat) smo prešteli 7.705 obiskovalcev, medtem ko jih je bilo leto prej približno sto več (7.601). V splošnem smo pri izobraževalnih programih in obisku zabeležili 15% upad.

Nove pedagoške in andragoške programe smo pripravili in izvajali na vseh občasnih razstavah in ob dnevih odprtih vrat.

Med utečenimi andragošskimi programi, ki niso neposredno vezani na zbirki ali razstave, lahko izpostavimo tečaj grafičnih tehnik globokega tiska, ki smo ga jeseni 2011 razpisali (in izpeljali zimski semester) že osmo leto. Med utečenimi pedagoškimi programi pa je Galov klub v šol. letu 2010/11 zaokrožil desetletnico delovanja (skupina začetnikov, nadaljevalce pa smo deseto leto vpisali v šol. letu 2011/12).

Organizirali smo tudi dejavnosti za senzorno ovirane (gluhi, slepi in slabovidni) obiskovalce, ki pa niso doživele pričakovanega odziva.

V oddelku praviloma sodelujejo vsi strokovni delavci ne le pri pripravah izhodišč za programe temveč tudi pri izvajanju vodstev. Permanentno izobražujemo galerijske animatorje - študente, ki nam pomagajo izvajati pedagoške programe (4 - 6 animatorjev). V delo oddelka smo v letu 2011 vključili 3 prostovoljce; v prihodnosti želimo med prostovoljce pritegniti predvsem naše stalne obiskovalce in člane Kluba prijateljev Narodne galerije. Predstavitve izobraževalnih dejavnosti in metod dela smo posredovali tudi študentom umetnostne zgodovine na FF in predšolske vzgoje na PF.

Zaradi racionalizacije in zmanjšanja izdatkov smo k pedagoškemu in andragošskemu delu ponovno pritegnili del strokovnega korpusa; udeležbo kustosov/strokovnih delavcev s področja delovanja zavoda, nepedagogov, pri tem bomo morali v naslednjem letu nadaljevati in razširiti. Redno zagotavljamo vodstva v drugih jezikih, predvsem angleščini in italijanščini, pa tudi v francoščini, španščini in nemščini. Za potrebe Protokola Republike Slovenije smo v letu 2010 opravili 20 vodstev v tujih jezikih.

e. Realizacija zastavljenih ciljev pri izvajanju nalog povezovanja kulture, izobraževanja in znanosti.

Realizirali smo vse zastavljene cilje, ki so tudi navedeni v seznamu razstav, publikacij ter pedagoško-andragoških aktivnosti. Povezava z izobraževanjem se preko pedagoškega oddelka bogati in širi. Več strokovnih delavcev je zaradi lastne strokovne ekspertize vključenih v visokošolske izobraževalne procese na Filozofski fakulteti, Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje in na Pedagoškem inštitutu; del teh se odvija tudi v prostorih Narodne galerije. Z novim akademskim letom je sodelovanje več kot desetletno sodelovanje z oddelkom za umetnostno zgodovino Filozofske fakultete prenehalo zaradi novosti v bolonjskem kurikulumu. Uspešno nadaljujemo ciklus predavanj in koncertov Sozvočje svetov - teče že enajsta sezona - v povezavi s komornim orkestrom Slovenske filharmonije. Drugo leto teče tudi novi ciklus koncertov z avtorsko glasbo, in njenimi prazvedbami v ciklusu Gorišek-Lazar, ki je izjemno dobro obiskan.

f. Realizacija zastavljenih ciljev pri izvajanju nalog pridobivanja gradiva

Plan nakupov smo realizirali v obsegu odobrenih sredstev in možnosti oz. ponudbo na tržišču. Pridobivanje fonda je potekalo ob intenzivnem spremljanju tržišča in sodelovanju z zasebnimi galeristi ter zbiralci. Odzivali smo se na ponudbe, vendar ugotavljamo, da smo le redko konkurenčni zaradi počasnosti ali premajhnih sredstev za odkupe. Na področju donacij smo plane presegli, kar ocenjujemo kot rezultat sistematičnega dela s potencialnimi darovalci. Odkupi so obsegali dela, ki pomembno dopolnjujejo stalno zbirko. To so dela Ivana Zajca, Alojza Gangla, Celestina Misa, Antona Karingerja in Mihaela Stroja, kakor tudi manjša dela, ki so študijsko pomembna. Od del, ki smo jih navedli v planskem dokumentu, smo odkupili le sliko Antona Karingerja *Motiv iz Črne Gore*, ostalih planiranih del pa ni bilo mogoče kupiti, bodisi zato, ker lastnih ni mogel čakati na sredstva (primer Pernhart - razkorak med obdobjem planiranja in časom financiranja) bodisi da odobrena sredstva niso zadoščala (primer Sternen). Odobrena sredstva smo smiselno prerazporedili. Tudi v letošnjem letu smo prejeli več donacij umetnostnega in dokumentarnega gradiva. Vse nove pridobitve so bile dokumentirane, inventarizirane, fotografirane in vpisane v analogno ter digitalno inventarno knjigo, kjer ni nobenih zaostankov. Nekatere nove pridobitve so bile tudi že publicirane in razstavljene. Ponovno opozarjamo na nesmotrnost obstoječega sistema planiranja odkupov. Zakonitosti nepredvidljivega umetnostnega trga ne dopuščajo daljnosežnih in natančnih planiranj, saj se priložnosti pojavljajo sporadično, nenadno in zahtevajo hitro reakcijo. Zato predlagamo ohlapnejši način planiranja oz. zagotavljanje fleksibilnosti s strani glavnega financerja v skladu z vsakokratno

situacijo na trgu. Še vedno rešujemo tudi denacionalizacijske probleme in skušamo zaustaviti erozijo umetnostnega fonda.

Vladni umetnostni fond je ustrezno zavarovan, prav tako je rešeno vprašanje zavarovanja stalnih in občasnih depozitov. Zaznaven je interes za izvajanje restavriranja umetnin iz Vladnega fonda.

Koncem leta 2009 smo pričeli z intenzivnimi pripravami na prenovo Narodnega doma in jih nadaljevali v letu 2011.

Finančno poročilo po načelu denarnega toka:

Osnovne ugotovitve:

- Za izvedbo programa dela za leto 2011 smo v Narodni galeriji dobili nakazo iz državnega proračuna 1.713.205 EUR in sicer:
  - 1.667.042 po prvotni odločbi
  - 24.594 po dodatno odločbi za plače
  - 6.569 za jubilejne nagrade, solidarnostne pomoči in odpravnino.
  - 15.000 za investicijsko vzdrževanje (menjava konvektorjev)
- Celotni prihodki so se v primerjavi z letom 2010 povečali za 12,28 %, predvsem na račun sredstev za investicije – priprava na prenovo starega dela Narodne galerije – Narodni dom, na strani prejetih donacij (70.758 €, leta 2010 samo 19.326 €), sredstev sponzorjev (22.833 €, 2010 1.000 €) in prihodkov od prodaje blaga in storitev na trgu – organiziranje prireditev, ki niso vezane na osnovno dejavnost 42.109 €, leta 2010 18.095 €)
- Presežek prihodkov nad odhodki je 34.248 €, kar gre predvsem na račun donacije gospe Marije Poličar, ki jih bomo namenili za odkup umetnin v letu 2012 oz. v naslednjih letih (59.924,72 €) in dveh odločb za investicijo Narodni dom v višini 17.809 €, (sredstva so bila porabljena v januarju 2012).

Prihodkovna stran:

- Žal se določeni prihodki od izvajanja javne službe že drugo leto zapovrstjo zmanjšujejo, predvsem pri prodaji vstopnic in prodaji publikacij – vzroke gre iskati v recesiji oz. finančni situaciji obiskovalcev, saj so dnevi odprtih vrat, ko vstopnine ni, izjemno dobro obiskani (na kulturni praznik 08.02. smo imeli v Narodni galeriji kar 4.800 obiskovalcev).

Odhodkovna stran:

- Odhodki so za 3,08 % večji kot v letu 2010
- Programski materialni stroški so za 23,39 % manjši kot v letu 2010 – 341.115 €, leto poprej 445.235 €, proračun je kril programske materialne stroške v višini 235.000 €, razliko 106.115 € ali 31,1 % smo krili iz prihodkov iz javne službe.
- Izdatki za blago in storitve za izvajanje javne službe so bili v letu 2011 za 7 % manjši kot leto poprej; 989.935 €, leta 2010 1.064.244
- Sredstva za tekoče vzdrževanje so se povečala za 22 %, 188.293 €, v letu 2010 154.157; to navajam posebej, ker se bodo ti stroški najverjetneje povečevali iz leta v leto, saj se potrebna strojna oprema, agregati, klimati in druga tehnična oprema vse pogosteje kvarijo; še vedno pa nismo sanirali puščanja strehe, kondenza v osrednjem razstavišču in v zahodnem krilu stare hiše, ki se še vedno pojavlja; ob tem, da je tehnična infrastruktura v starem delu Narodne

galerije – Narodni dom popolnoma dotrajana; računamo na investicijo in prenovno Narodnega doma, tako da bodo vse inštalacije v starem delu zamenjane, hkrati pa bo po vseh treh delih Narodne galerije dotrajan sistem za ogrevanje in klimatiziranje nadomeščen z novim. V primeru, da se to ne bi zgodilo se nam lahko primeri, da bo inšpekcija stari del Narodne galerije zaprla zaradi neustreznih inštalacij, ki bi lahko ogrozile varnost umetnin; inšpektorji so nam že grozili z zaprtjem, vendar smo jih do sedaj zadržali z verjetnostjo, da se bo v drugi polovici leta začela stavba Narodni dom prenavljati.

Drugo:

- Investicije v osnovna sredstva so znašale 2.626 EUR. Kupili smo 2 računalnika in 1 tiskalnik. Ker Ministrstvo za kulturo za leto 2011 ni namenilo sredstev za nakup osnovnih sredstev smo jih plačali iz dela sredstev, ki so bila namenjena za splošne materialne stroške. Izvedeno je bilo tudi investicijsko vzdrževanje na klimatski napravi. Izvedena je bila menjava ventilatorskih konvektorjev; za to investicijo nam je bil nakazan denar s strani Ministrstva za kulturo z dodatno odločbo
- Pri inventuri osnovnih sredstev smo ugotovili, da je del pohištva, računalnikov, tiskalnikov, fotoaparati, panoji in druga oprema neuporabnih. Predlagali smo, da se trajno izločijo in dajo v uničenje. Nabavna vrednost odpisanih osnovnih sredstev je znašala 81.222,97 EUR.
- Pri popisu terjatev smo ugotovili, da se oslabijo terjatve v skupnem znesku 3.918,72 EUR. To so terjatve ki so zapadle v letu 2010 in del v 2011. Poizkušali smo jih izterjati, vendar nismo bili uspešni. V letu 2012 jih nameravamo dati v izvršbo.

Nekaj terjatev smo odpisali:

- Darila Rokus d.o.o. za 5.012,38 EUR, ker je podjetje v stečajju.
- Profi Light Stojanovič s.p. za 563,35 EUR, ker podjetje ne obstaja.
- TNT Events d.o.o. v znesku 523,56 EUR. Podjetje se je med časom preimenovalo v Vematim d.o.o. in je v stečajju.
- Športno društvo Narodni dom za 12.157,24 EUR. Terjatve so sporne, ker pogodba o poslovanju obojestransko ni bila podpisana.
- Pri zalogah publikacij:
  - za znesek manjka 6.997,61 EUR naj se zmanjša vire sredstev,
  - za znesek viška 2.551,89 EUR naj se poveča vire sredstev,
  - v letu 2011 naj se odpišejo stare publikacije, ki niso za prodajo v vrednosti 23.993,70 EUR.

- Posebej je potrebno izpostaviti kadrovska vprašanja; Računovodstvo in finance rešujemo z najetim servisom, kolegica, ki je delala na tem delovnem mestu se je sicer vrnila iz porodniškega dopusta, vendar je zaradi posebnih razmer, ki se dotikajo zdravja otrok veliko odsotna; pogrešamo zaposlenega, ki bi pokrival aktivnosti na področju trženja in odnosov z javnostmi. Posebej naj opozorimo, da varovanje obeh stalnih zbirk, varovanje vseh občasnih razstav, vzdrževanja muzejske trgovine, garderobe na dveh različnih vhodih kakor tudi delno pedagoške - vodenje po zbirkah in občasnih razstavah, naloge še vedno rešujemo s študenti.

Narodna galerija je v letu 2011 prejela dve dodatni odločbi:

- Z odločbo Ministrstva za kulturo RS številka 6110-2066/2010/14 z dne 26.09.2011 so bila odobrena sredstva v višini 15.000 € za menjavo ventilatorskih konvektorjev v knjižnici in fotodokumentaciji

- Z odločbo Ministrstva za kulturo RS številka 6110-2066/2010/17 z dne 30.11.2011 so bila odobrena sredstva v višini 24.594 € za poplačilo 3 % manj nakazanega denarja za bruto izplačane plače v letu 2011

5. Nastanek morebitnih nedopustnih ali nepričakovanih posledic

Najbolj kritična in nedopustna posledica je nerazumljiv zaostanek dela na Ministrstvu za kulturo RS v zvezi z investicijo. Zaostanek resno ogroža nadaljnji potek projekta.

Nedopustne posledice nastajajo zaradi nerealiziranih odkupov dediščine, saj se na ta način umetnine, ki bi bile potrebno dopolnilo nacionalne zbirke, izgubljajo v zasebne zbirke ali tujino - sicer znotraj EU, vendar so za nas izgubljene. V bližnji prihodnosti lahko pride do nedopustnih posledic zaradi iztrošenih naprav za klimatizacijo in ogrevanje, iztrošeno je tudi tovorno dvigalo; pogosto servisiranje je drago in napak, ki se množijo zaradi starosti, ne odpravljajo trajno. Že več let opozarjamo tudi na iztrošeno kombinirano vozilo za prevoz umetnin; pričakujemo, da v letu 2012 registracije ne bomo mogli obnoviti.

Nedopustnih posledic pri rednem delu sicer ni. Nepričakovane posledice so podaljšanje proučevanja pri projektih proučevanje zapostavljenih slikark zaradi povečanega obsega dela na drugih projektih in dolgotrajnih bolniških odsotnosti kakor tudi zaradi novih dejstev na področju predmeta proučevanja. Sicer pričakovano, a težko sprejemljiva je višina nekaterih stroškov, predvsem stroškov zavarovalniških premij, zaradi ocenitve umetnostnega fonda oz. novih pridobitev. Doslej zadrževane in s težavo sanirane so posledice propadanja stavbe Narodnega doma; dokončno jih bomo lahko rešili le s temeljito prenovo celotne stavbe in vzpostavitev muzejskega režima v razstavnih prostorih.

6. Ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev v primerjavi z doseženimi cilji iz poročila preteklega leta - obisk

Za leto 2011 beležimo **86.391** obiskovalcev: vstopnic smo prodali 23.343, brezplačnih vstopnic smo razdelili 15.655, vstopov brez vstopnic (otvoritve, koncerti, predavanja in druge prireditve ter dnevi odprtih vrat) pa smo našli 47.000; ta številka je ocena in je približna. Zaradi preglednosti smo uvedli vstopnice z različnimi vrednostmi - polne, s popustom, brezplačne in hkrati za ogled stalne zbirke in posebej občasni razstav. Glede na pretekla leta je skupni obisk močno upadel. Podatki kažejo, da je upadel posamičen obisk občasni razstav, ki jih je bilo v letu 2011 znatno manj kot v preteklih letih. Ugotavljamo, da so bile v preteklosti najbolj množično obiskane razstave v vhodni avli, ki pa jih v letu 2010 zaradi varčevalnih ukrepov - izključene klimatske naprave v zimskih in poletnih mesecih zaradi zmanjšanja porabe energije - nismo prirejali. Zaradi premajhnih sredstev smo zmanjšali tudi oglaševanje v medijih, tiskanje plakatov in plakatiranje pa smo povsem opustili.

Obisk občasni razstav je upadel, prav tako obisk stalni razstav in pedagoški programov. Obisk andragoški programov upada glede na pretekla leta. Pri andragoški in pedagoški dejavnosti smo delo prilagodili različni ciljni skupinam, prav tako publikacije, kar je naletelo na posebej ugoden odmev. Velik obisk smo beležili v času, ko je bil vstop prost, predvsem na vseh petih dneh odprtih vrat.

Zadnji dve leti smo se posebej posvetili **spletnim obiskovalcem**. V letu 2011 smo spletne strani razširili še z dvema drugima oblikama - uvedli smo facebook in tedenske novice (newsletter). Odziv je velik, zato ga v poročilu podrobneje navajam: spletno mesto www.ng-slo.si je obiskalo **81.361** obiskovalcev, ki so opravili 435.781 prenosov spletnih strani. To pomeni, da si je obiskovalec povprečno pogledal 5,83 strani na obisk. Spletno mesto www.facebook.com/ngslo šteje skupno **67.356** ogledov; nanj smo prejeli 296 odzivov. Aktivno nas na Facebooku spremlja 321 obiskovalcev, ki so naročeni na naše vsebine na Facebooku. Našim obiskovalcem smo poslali 57 (sic!) newslettrov (tedenski novic). Trenutno je na naše vsebine naročenih 1431 splošni posameznikov, ter 965 posameznikov iz izobraževalnega sektorja (vrtci, šole, srednje šole). Skupno število neposredni prejemnikov newslettrov je torej **136.572**.

Upad obiska je ob skrčenem razstavnem programu mogoče pripisati tudi povečanem obisku spletnih strani oziroma drugačnim oblikam komuniciranja, ki je predvsem pri mlajši publiki vse bolj pogosta. Če obisku prištejemo tudi zgoraj strukturirani obisk spletnih strani, beležimo **skupno 371.680 obiskov**.

Še vedno pa predlagamo Ministrstvu za kulturo RS, naj pri štetju obiska upošteva tudi obiskovalcev - zunanjih uporabnikov - v specialni knjižnici, fototeki in dokumentaciji. Teh obiskovalcev je bilo skupaj **374**. Obiskov v registraturi (ogledi umetnin) nismo šteli.

7. Ocena gospodarnosti in učinkovitosti poslovanja

Glede na razpoložljiva sredstva smo zastavljene cilje dosegli v optimalnem obsegu in ob vzdrževanju ter izboljševanju kakovostne ravni prezentacije gradiva kakor tudi publikacij. To je bilo mogoče tudi zaradi deleža lastnih sredstev, ki smo jih pridobili iz raznih dejavnosti, čeprav je bil dosežen v manjšem obsegu, kot smo načrtovali. Z razpoložljivimi sredstvi smo ravnali odgovorno v smislu dobrega gospodarja in pomembno zniževali nekatere vrste stroškov (stroški čistilnega materiala, stroški ogrevanja, tekoče vzdrževanje poslovnih objektov).

Zgovoren je podatek, da smo v razstveni program Narodne galerije v letu 2011 vložili kar četrtno, to je 24%, lastnih sredstev (76% sredstev je zagotovilo ministrstvo za kulturo). Celo leto 2011 je potekalo v stalnem pritisku na zniževanje stroškov, tako programskih, kot stroškov tekočega delovanja (vzdrževanje). Temu je bilo namenjeno navodilo sodelavcem v začetku leta, ki mu je sredi leta sledil še dodaten poziv k nadzoru stroškov in varčevanju. Uvedli smo strog nadzor nad izdajanjem naročilnic, ki morajo imeti pred izdajo tudi oceno stroška, racionalizirali smo porabo čistil in podobnega materiala, prav tako smo zmanjšali izdatke za papir. Štiri razstave smo izpeljali v partnerstvu in izključno s sredstvi (z izjemo infrastrukture) prireditelja. Učinkovitost delovanja zavoda se odraža tudi v stalni prisotnosti v osrednjih medijih.

8. Ocena delovanja sistema notranjega finančnega nadzora

Notranja revizija je bila izvedena leta 2010, poročilo pa je bilo podano februarja 2011. Bilo je odkritih nekaj nepravilnosti, ki smo jih odpravili delno že med potekom revizije in delno po prejetju poročila. Edina večja zadrega izvira iz daljše preteklosti in je sistemske narave, saj je prisotna že vsaj 20 let. gre za zaloge in vrednotenje publikacij in drugih tiskanih gradiv. S postopnimi odpisi bo potrebno doseči izravnano stanje.

V letu 2011 notranja revizija ni bila opravljena. Delo Narodne galerije se odvija v skladu z zakonodajo in drugimi predpisi in je organizirano učinkovito. V letu 2010 je bil sprejet register tveganj, ki ga vsako leto pregledamo in na novo ocenimo realnost tveganj in po potrebi dopolnimo.

V letu 2011 smo zaznali tveganje pri plačilni disciplini, ugotovili smo, da so bili trije neplačniki v stečajnem postopku, zato smo morali terjatev prijaviti v stečajno maso.

Število in struktura zaposlenih zagotavljata delovanje javnega zavoda, kot je bilo zastavljeno pred več kot desetimi leti. Vodstvo zavoda in administracija ostajata številčno nespremenjena. Delavca, ki bi imel pooblastila za izvajanje notranjega finančnega nadzora, zavod nima. Finančni nadzor glede smotrnosti porabe sredstev opravljajo vodje projektov, ki so imenovani za posamezne programske sklope, in računovodska služba v okviru določil pravilnika o računovodstvu. Vodja projekta odgovarja za izvedbo naloge in porabo finančnih sredstev. Porabo potrjuje pomočnik direktorice. Ocenjujemo, da je primerno kontrolno okolje vzpostavljeno na pretežnem delu poslovanja, da upravljanje s tveganji temelji na merljivih ciljih na posameznih nalogah/projektih, na opredeljenih načinih ravnanja v primeru neuresničenih ciljev na pretežnem delu poslovanja, da so tveganja obvladljiva na pretežnem delu poslovanja, kjer je zagotovljen tudi ustrezen sistem informiranja in komuniciranja.

9. Pojasnila na področjih, kjer zastavljeni cilji niso bili doseženi, zakaj cilji niso bili doseženi

Pri investicijskem vzdrževanju je največji delež neopravljenih nalog povezan s revizijskim zahtevkom v procesu pridobivanja projektna dokumentacije, ki je terjal tri mesece dodatnega časa, kar je botrovalo neizkoriščenju že odobrenih sredstev. Drugih investicijskih sredstev, razen za odkupe, v letu 2010 ni bilo odobrenih.

Tiste cilje, ki so zagotavljali tekoče delovanje zavoda in reševanje neodložljivih nalog pa smo realizirali tako s pomočjo prenesenih sredstev iz leta 2010 (predvsem odkupi) kot tudi sredstev, dodeljenih z dodatnimi odločbami. Vse nedosežene cilje smo predstavili v plan dela za leto 2011. Z razpoložljivimi sredstvi za nakup opreme smo lahko sanirali oz. zadovoljili le najnujnejše potrebe. Nakupili smo predvsem nekaj informacijske opreme. Zaradi skromnega investicijskega vzdrževanja so vedno bolj očitne nevarnosti večjih izpadov strojne opreme, večjih nekaterih stroškov tekočega poslovanja in poškodb določenih delov poslopij.

Razstava antičnih motivov Franca Kavčiča je bila odprta konec leta 2010. V skladu s predloženim planom in finančnim načrtom smo samo del stroškov realizirali v letu 2010, večino pa planirali v letu 2011.

10. Ocena učinkovitosti poslovanja posrednega uporabnika na druga področja

Zavod pozitivno posega s svojim poslovanjem v bližnjo in širšo okolico. Posamezniki se kot predavatelji ali mentorji vključujejo v raziskovalne projekte in visokošolske izobraževalne procese (FF, ALUO, PF). Intenzivno je sodelovanje v mednarodnem okolju (Italija, Hrvaška, Avstrija, Francija, Velika Britanija, Španija, Belgija, Nemčija, ZDA) s predavanji, publikacijami ali posoditvami umetnin in dogovori v zvezi z gostovanji razstav. Tvorno nadaljujemo sodelovanje z Restavratorskim centrom (priprave na rekonstrukcijo Narodnega doma, svetovanje pri restavratorskih postopkih v obliki raznih komisij) in spomeniškim zavodi (udeležbe strokovnih delavcev v kolavdacijskih komisijah), kakor tudi turizmom, kje se poskušamo načrtno vključiti v programe turistične ponudbe. Z Ministrstvom za zunanje zadeve RS uspešno sodelujemo v ekspertni skupini za sukcesijo umetnin iz nekdanje SFRJ. Vključujemo se na področje urejanja trgovine z umetninami in sodelujemo z gospodarstvom pri zbiranju in proučevanju korporacijskih zbirk, od česar si obetamo povratni učinek v obliki sponzoriranja. S TVS sodelujemo pri pripravi izobraževalnih in informativnih oddaj o starejši umetnosti ter zagotavljamo podatke za MMC. Predvsem pa redno in tradicionalno dobro sodelujemo s sorodnimi inštitucijami - nacionalnimi (NMS, SEM, MG), pokrajinskimi in občinskimi muzeji (Nova Gorica, Ptuj, Maribor, Jesenice, Slovenska Bistrica, Slovenske Konjice, Betnava, Šmarje pri Jelšah, Kostanjevica na Krki, Novo mesto, Belokranjski muzej Metlika, Umetnostna galerija Maribor) ter Muzejem in galerijami mesta Ljubljana. Pozitivni so tudi učinki na turizem, kar se kaže v povečanem številu tujih obiskovalcev in naraščajočem številu prodanih publikacij v angleščini. K temu pripomore tudi standard vseh legend in pojasnil v slovenskem in angleškem jeziku na razstavah in obeh stalnih zbirkah. - 5. izdaja vodnika po slovenski zbirki v angleščini je razprodana.

Posebej je potrebno izpostaviti učinek pedagoškega dela Narodne galerije, saj se število obiskov skupin šoloobveznih otrok in dijakov srednjih šol stalno povečuje. Vodeni ogledi z animacijami ter delavnicami imajo pomemben vpliv na občutljivih ciljnih segmentih odraščajočih, bodočih prijateljev Narodne galerije, umetnosti in slovenske kulture na splošno. V letu 2011 smo se poglabljeno ukvarjali tudi s publiko, ki ima posebne zahteve, zlasti s slepimi in slabovidnimi obiskovalci.

Narodna galerija je z identifikacijo energetskih problemov (energetski pregled in poročilo) in z obeti sanacije najbolj perečih vprašanj, predvsem pa prenove Narodnega doma, posegla tudi v (delno) reševanje okoljske problematike.

11. Druga pojasnila, ki vsebujejo analizo kadrovanja in investicijskih vlaganj

31.12.2011 je bilo v Narodni galeriji zaposlenih 34 delavcev, 33 jih financira Ministrstvo za kulturo RS, strošek enega pa smo pokrivali s sredstvi, ki jih pridobimo na trgu. Fluktuacije ni. Od zaposlenih imajo 4 IX. stopnjo izobrazbe, 5 VIII., 12 VII., 4 VI., 5 V., 4 III.

V letu 2011 smo zaposlili pomočnika direktorice. Učinkovito in smotrno smo rešili problem računovodstva z najemom računovodskega servisa, ki dobro pokriva celoten spekter finančno računovodske službe. Računovodkinja se je sicer vrnila s porodniškega dopusta, vendar je zaradi osebnih okoliščin (bolezen otrok) zelo veliko odsotna. Tudi v prihodnje, žal, ne pričakujemo rešitve tega vprašanja z zaposleno sodelavko.

Še vedno smo kadrovsko podhranjeni. Pogrešamo vsaj zapolnitev delovnega mesta za stike z javnostmi, delovno mesto tržnika, pomoč pri delu IT inženirja in vodjo muzejske trgovine. Povečan obseg nalog z naslova matične službe terja nove zaposlitve. Manjka nam strokovni sodelavec za vodenje Vladne umetnostne zbirke, še vedno ni nadomeščen kustos slikarske zbirke.

Izobraževanje delavcev je potekalo po programu in je primerno razporejeno po starostni in izobrazbeni strukturi. Zaradi splošne racionalizacije izdatkov smo prioriteto obravnavali izpopolnjevanje z namenom boljšega obvladanja obstoječih delovnih nalog. Izobrazbena struktura zaposlenih presega zahtevano, kar omogoča doseganje boljših rezultatov. Napredovanja so potekala v okviru pravic in planiranja.

Vedno več nalog rešujemo z občasnim najemanjem kadrov in s študentsko pomočjo.

Zaradi potreb po temeljiti sanaciji objekta Narodni dom in reševanja energetske problematike na celotnem kompleksu, je bil začet projekt prenove Narodnega doma, ki uspešno napreduje. Upamo, da bomo v prvih mesecih leta 2011 dobili končno potrditev, da gre projekt v izvedbo. Tudi zato, ker je problem starih in izrabljenih naprav vse večji (klimati, sistemi za prezračevanje, hlajenje, segrevanje...) v objektu Narodnega doma in v drugih dveh objektih in je zato le vprašanje časa, kdaj bo prišlo do večje okvare (in nepredstavljive in nepopravljive škode), izpada strojne opreme in zaprtja galerije zaradi neustreznih klimatskih pogojev, na kar so nas inšpektorji že večkrat opozarjali.

Dr. Barbara Jaki
direktorica

Ljubljana, 28. februar 2012